

Ступањем на снагу Лисабонског уговора о новом устројству Европске уније (ЕУ) 1. децембра, престала је функција дотадашњем Високом представнику за спољну и безбедносну политику Хавијеру Солани (Javier Solana). Отишао је човек који је, као мало ко, лично идентификован са минулим, бурним периодом европске интеграције и западне политике.

Највише ће га памтити Срби и Србија. Лично је наредио НАТО бомбардовање 1999. године, био међу предводницима једностраног проглашења независности Косова и Метохије и цепања Србије и припадао је оном делу европске политичке елите за који многи везују већину онога лошег што је Европа чинила према Србији. Кумовао је и стварању државне заједнице Србије и Црне Горе која је у шали звана и Соланијом. Соланија је отворила пут раздвајању и одцепљењу Црне Горе. За многе у Србији, Солана је био оличење “српске међународне трагедије”. За неке друге, опет, био је пријатељ и нада. Соланино име ће, без обзира шта је за кога значио, остати везано за судбину Србије на крају 20. и почетку 21. века. Постао је нека врста симбола српских мука и српске судбине.

Хавијер Солана је, то добро зна свако ко га је срео, вешт преговарач и пријатан саговорник, али оно шта и како је радио, не само у Србији, још увек је обавијено тајновитошћу и у сенкама је сумњи његове стварне мисије. Солана је нека врста контроверзне личности која је обележила европску и западну политику у последњих неколико деценија.

Солана је рођен 14. јула 1942. године у Мадриду, у угледној академској породици. Отац му је био хемичар и умро је када је Хавијер имао 20 година. Соланин деда по оцу, Дон Езекил Солана де Рамирез (Don Ezequiel Solana de Ramirez) био је велики шпански стручњак за образовни систем и написао је многе школске уджбенике. Породица његове мајке Обдулије Мадариага је у Шпанији много познатија и за тај део Хавијеровог порекла се везују не само његова каснија каријера него и многе контраверзе, па чак и пажљиво скриване тајне. У званичној биографији се каже да је по мајчиној страни брат његовог деде био познати шпански европски интеграциониста Салвадоре де Мадариага, велики дипломата, академик и публициста. Он је био шпански амбасадор у Америци, а једно време и професор Универзитета у Оксфорду, Енглеска. Био је ожењен Шкотланђанком Констанс Арчибалд (Constance Archibald) која је била угледни академик и економски историчар. О мајци Обдулији, међутим, има само једна реченица, да је умрла 2005. године. [\[1\]](#) И то је све. Али, изгледа да је породична слика Хавијера Солане много компликованија и чак потпуно другачија.

Они који трагају за тајнама Соланине политике и успеха дошли су до, наизглед невероватних, открића. [2] Тврде тако, доказујући породичним стаблом да чувени Салвадоре де Мадариага није био дедин брат него стварни Соланин деда по мајци. Соланина мајка и Салвадореова ћерка, Обдулија, рођена 1917. године се, после смрти Хавијеровог оца Франциска, преудала и у јавном животу била позната као Нивес Метјус (Nieves Mathews). Њена једина сестра, Хавијерова тетка, Изабел де Мадариага (Isabel) је као велики познавалац историје Словена била професор словенских студија на Лондонском универзитету. Посебно се интересовала за историју Русије.

Нивес Метјус је дуго година живела у Риму као стручњак Агенције Уједињених нација за храну (ФАО), али је била познатија по свом академском раду и као писац. Њена најпознатија књига је о животу енглеског филозофа Сер Френсиса Бекона коју је 1996. године објавио амерички Јејл универзитет (Yale University). У књизи има много детаља који воде до архива тајних друштава којима је и сам Сер Френсис припадао, па се отворила сумња да и она, Соланина мајка, има везе с тим друштвима. Тврди се, такође, да је делу мреже тајних, неки кажу и “окултних” друштава припадао и Соланин деда Салвадоре. Зато се сада, тврде, у званичној биографији Хавијера Солане, појављују контроверзе којима се, кажу, желе прикрити традиција веза са окултним, тајним друштвима његове породице.

Оно што није спорно јесте да је Хавијер дипломирао физику на шпанском Комплутензе универзитету (Complutense) и да је после школовања у Шпанији отишао у Америку 1965. године и то као Фулбрајтов стипендиста. Са статусом Фулбрајтовог стипендисте боравио је на неколико универзитета, а међу њима и у Чикагу, универзитету који важи за идеолошку колевку онога што се у последњих 20 година назива “новим светским поретком”. (Многи из данашње елите Србије су прошли кроз Универзитет у Чикагу. Радован Јелашић, на пример, али има и доста Фулбрајтоваца) Скрасио се, међутим, на Вирџинија универзитету, где је 1971. године докторирао физику на тему “Теорија елементарног спектра опуштања супертечног хелијума” (Theory of the Elementary Excitation Spectrum of Superfluid Helium). Током студија био је активиста у левичарским покретима у Америци и у демонстрацијама против рата у Вијетнаму. Неколико месеци по одбрани докторске тезе вратио се у Шпанију и одмах се активирао у Социјалистичкој радничкој партији. Предводио је левичарске демонстрације, а посебно оне против НАТО-а и чланства Шпаније у том војно-политичком блоку. И то као један од најватренијих противника НАТО-а. Када је Шпанија 1982. године постала чланица НАТО-а, Солана је објавио памфлет под насловом “50 разлога против НАТО-а”. А када је, касније, под владом Гонзалеса и Солане у Шпанији 1986. године организован референдум да ли да се иступи из НАТО-а, Солана је био један од највећих заговорника останка и предводио је про-НАТО позицију.

Када је под вођством Соланиног пријатеља Фелипеа Гонзалеса та партија 1982. године дошла на власт, Хавијер је одмах постао министар. Једини је министар који је у Гонзалесовој влади остао пуних 13 година, све до пада Социјалиста. Од 1992. до 1995. био је министар спољних послова и десна рука премијера Гонзалеса.

По губитку власти у Шпанији 1995. године, Солана прелази на међународну сцену. Те године, убрзо после посете тадашњег америчког председника Била Клинтона Шпанији, Солана постаје генерални секретар НАТО-а. Занимљиво је да је Солана тада “изгуран”, јер у самом НАТО-у није имао ширу подршку.

То је било време дубоке кризе НАТО савеза. Солана је успео да оперативно предводи промену саме суштине НАТО савеза који је од одбрамбене, постао агресивна војно-политичка организација. Истовремено, генерални секретар НАТО-а је у лику Солане добио до тада невидљива овлашћења, постао је нека врста “извршног директора” са свим овлашћењима власти. Тако је добио мандат да лично нареди бомбардовање Србије (Југославије) 1999. године. То је било веома ризично за њега, али изгледа да о томе није много бринуо. Одлуку је донео супротно свим правилима НАТО савеза, без става Скупштине НАТО-а и Савета безбедности Уједињених нација.

На основу тих “заслуга”, а после НАТО бомбардовања и завршетка мандата, Солана прво постаје генерални секретар Западно-европске уније (Western European Union), војне организације коју чини 10 европских држава и која још увек постоји мада је било предвиђено да се “утопи” у ЕУ. На основу тог плана “утапања” у ЕУ, Солану такозвани Келнски европски савет (Cologne European Council) предлаже за генералног секретара Савета Европске уније (Council of the European Union). Убрзо потом, добија и функцију Високог представника за спољну и безбедносну политику. Тада му највећа подршка долази од стране британског премијера Тонија Блера. И опет је, као и у случају НАТО-а, било много оних који су били против његовог именовања. Скоро да није прошао, а онда је “извучен” последњи адут да он, поред енглеског говори и француски, а други кандидати не говоре језик Француза. Ређале су се и друге функције од којих је најважнија да је Солана био и председник Европске агенције за одбрану (European Defence Agency), тела ЕУ коју су, у ствари, формирале три велике компаније војне опреме, БАЕ системи, Тејлс (Thales) и ЕАДС. Са толиком концентрацијом истовремених, а важних функција, Солана је заиста десет година био најмоћнији човек ЕУ.

Све те године Солана је веома активан у Трилатералној комисији и америчком Савету за

међународне односе (Council on Foreign Relations – CFR) [3], мада формално није њихов члан. Његов старији брат Луис, познати стручњак за телекомуникације, један је од првих социјалиста који је постао формални члан Трилатералне комисије. Луис је у време генерала Франка био хапшен и затваран у Шпанији, а једно време је провео и у изгнанству. Хавијер Солана је члан и шпанског огранка Римског клуба (Club of Rome).

[4]

Члан је такође тајновите Билдерберг групе. У ствари, изгледа да је лакше навести чега није члан.

Како је уопште стизао све то да ради? Кажу, мало спава и мало једе. Кључни инструмент у раду му је лаптоп у коме су похрањени подаци равни обиму 300 књига. То је увек са њим.

За западну елиту Солана је веома успешан политичар и дипломата. У уверењу да је толико ефикасан у извршавању планова те елите једном је оцењен као “персонална инкарнација глобалне владе и то веома ефикасна инкарнација”. У директној комуникацији веома вешт и шармантан, склон договорима иза сцене, у тајности, приватним позивима и избегавању званичних канала комуникације.

Према онима која га добро познају, одавно је изгубио политичку везу са својом родном Шпанијом и сада међу своје пријатеље убраја Била и Хилари Клинтон, Мадлен Олбрајт и Хенрија Кисинџера. Са својом шпанском Социјалистичком партијом се разишао још од НАТО бомбардовања Србије (Шпанија, иако чланица НАТО-а није учествовала у том бомбардовању), потом инвазије на Ирак, а посебно после иницијативе Сапатерове владе да Баскијски регион може да има своје представништво у Бриселу. Солана је рекао да је то сепаратизам и да је против ЕУ устава.

Због свега што је радио и чему је допринео, неки активисти су на интернет сајтовима покренули истрагу да ли је он можда и “антихрист”.

Британски аутор Дејвид Кронин истиче да је ипак основна Соланина црта одсуство било какве принципијелности. [5] То је човек који једно говори, а друго ради. Солана је, у ствари, “један ратни хушкач” и непринципијелан човек. [6]

Пуно је примера. Месецима је тако био против инвазије на Ирак и тврдио како за ту ратну акцију мора да постоји резолуција Савета безбедности а онда је, супротно већини чланица ЕУ, подржао америчку инвазију. Онда је месецима говорио како проглашење

независности Косова не може да буде без Савета безбедности, јер је то нелегално, а потом је међу првима отишао у Приштину да честита “независност”. Пре неколико недеља је поручио Палестинцима да не смеју да једнострано прогласе своју државу јер је то нелегално и затражио од земаља у свету да не признају такво проглашење државе.

Мора се, међутим, признати да је Солана занимљива личност. У ствари, он је, феноменолошки гледано, типичан представник генерације која доминира савременом међународном политичком елитом. Соланина судбина изазива упозорење и буди размишљање о онима који воде савремени свет. Ако је Солана, човек високог образовања и из изузетно јаке породице, дакле, са дубоким коренима, толико непринципијелан и толико на услузи невидљивим центрима моћи, шта онда очекивати од провинцијских активиста који се домогну власти у Бриселу. Тотално посрнуће елите. И што је још горе, реч је о такозваним левичарима, људима који су направили каријеру борећи за бољу будућност већине, а не неколицине. [7] Некадашња елита западне левице је постала најокрутнији извршилац “новог империјализма” и ратова. Под оперативним вођством Солане и НАТО и ЕУ су из године у годину ишле из рата у рат. Занимљиво је да је и Соланина наследница у ЕУ, Британка Кетрин Ештон (Catherine Ashton) такође левичарске прошлости. Била је чак блиска са некадашњом британском Комунистичком партијом.

Неколико људи из Соланиног окружења који су уз то и блиски са њим тврди да упркос обавезама у целом свету веома често размишља о Србији и свему ономе шта је урадио. [8]

Тврде да му је то чак нека врста личне теме. Можда. Солана ће у удобној пензији сигурно имати времена да размишља и сигурно је да ће се тек појавити многе књиге, вероватно и његови мемоари са објашњењима и извињењењима, кајањима. Али, све то неће моћи да промени резултате његове власти који су и без тајних открића ионако добро познати.

Дан пре престанка функције, 30. новембра, Солана се у Бриселу срео са председником Србије Борисом Тадићем. Био је то његов последњи званични састанак. Занимљиво.

[1] Детаљи званичне биографије преузети са http://en.wikipedia.org/wiki/Javier_Solana

[2] Више детаља на <http://watcmanbiblestudy.com/topics/europe/JavierSolana.htm>

[3] Из званичне биографије

[4] Исто

[5] <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2009/jul/08/javier-solana-eu-foreign-policy>

[6] Исто

[7] О успону лидера европске левице и позадини њихове трансформације у “агенте новог империјализма” више детаља у књигама “The Cultural Cold War – The CIA and the world of arts and letters” ауторке Frances Stonor Saunders (The New Pres, New York, 1999) и “The Rise and Rise of Human Rights” Kirsten Seellars (Sutton Publishing, London, 2002)

[8] Моји приватни разговори. Занимљиво је да Солана сада покушава да негира своју улогу у бомбардовању Србије. Тако је у марту ове године на питање новинара током боравка у Вашингтону о НАТО бомбардовању рекао да он нема ту шта да каже, јер “тада није био генерални секретар НАТО-а” него био на функцији у Европској унији.